

תפילה (37)

תחילה להתחבר אל האבות כדי להיות מרכבה לשכינה, ולכן בפעולות התפילה טמון בעצם מצב שבו האדם נעשה להיות בחינת מרכבה לשכינה.

ספר "דעת התפילה"

שתי כוונות בתפילה

את המושג "תפילה בכוונה" אפשר לחלק, באופן כללי, לשני סוגים של כוונה: **הסוג הראשון של "כוונה"** הוא: תשומת לב לפירוש המילים. כלומר, להבין את המשמעות של המילים שמוציאים מהפה בזמן התפילה ולהתרכז במשמעות שלהן. זו המשמעות של כוונה להתכוון למה שאומרים, לומר את המילים בתשומת לב ולא לתת למחשבות לשוטט. יש המון רמות בכוונה הזו, כיון שהטקסט של התפילה הוא קדוש ועמוק ויש בו הרבה רמות של הבנה. הרמה הבסיסית ביותר היא הבנת הנקרא הפשוטה, שזה הפירוש הפשוט של כל מילה ושל הברכות והקטעים השונים בתפילה, ויש גם רמות עמוקות מאד של סודות קבליים וכוונות נסתרות שרמוזות בין המילים והמשפטים של התפילה. **הסוג השני של "כוונה"** בתפילה הוא לכוון את הלב. זאת אומרת, לתפוס את משמעות המעמד של התפילה, ולהבין מה הרעיון הרוחני שעומד מאחורי התפילה שאנחנו מתפללים, ולנסות לתרגם את התחושות שחשנו בתפילה להשפעה חיובית על החיים בכלל. *המלקט*

עצות רבי יהודה החסיד לכוונה בתפילה

סוגיית הכוונה בתפילה צריכה חיזוק תמידי, והלימוד על הכוונה בתפילה הוא אחת מהדרכים להתחזק בדבר ב"ספר חסידים" מביא רבי יהודה החסיד עצות שונות כיצד לכוון בתפילה, וכה דבריו: וכשתאמר ברכות ושבתות תעשה כאילו אתה עומד לפני מלך והוא אומר לך 'השמיעני את קולך', ואל תרוץ דבריך ואל תמהר להוציא דבריך מפיו, ואם תצטרך לפרנסה אל תשים לבך רק לאותה ברכה כמו לברכת השנים, או אם יש לך חולי אל תשים לבך רק לברכת חולים, מפני שאומרים עליך למעלה, זה פלוני סבור שאינו צריך אלא לזאת, לכך תכוין בכל הברכות... ואל תשים כוונת ליבך רק לבקשות, כי עיקר הכוונה לברכות ולשבח, לכן אמרו: יכוין ככולם ואם אי אפשר יכוין בברכת אבות או בברכת הודאה, שאם תכוין רק בבקשות אז יהיה למעלה שוטנים שאומרים אין ראוי לקבל תפילתו שבכבוד מקום אינו חושש לבקש בכוונה ובדרך תחנונים ואיך נעשה רצונו שברצון נפשו מכוין ולא בשבח. בראש ובראשונה עלינו לדעת לפני מי אנו עומדים, כשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם עומדים, ושנית עלינו להאזין לקולו של המלך הקורא לנו להשמיע את קולנו.

כחה של תפילה לעני, העני סומך רק על ה'

תפילת העני ותפילת העשיר אומר רבי ירחמיאל קראם זצ"ל הן תפילות שונות לחלוטין. העשיר פונה להקב"ה ואומר: אלוקים תעשה לי טובה, תשמור לי על הכסף שאעשה בו עסקים טובים. למעשה, הוא אינו סומך על אלוקים אלא סומך על הכסף, ובקשתו היא רק שה' ישמור לו על הכסף. עני, לעומת זאת, אינו סומך על משהו אחר. מלבד אלוקים אין לו שום דבר אחר. ואין הדברים אמורים דוקא בכסף. בכל מצב שבו יש אפשרות לסמוך על משהו אחר, מי שסומך עליו נקרא עשיר, ומי שאינו סומך ואין לו כלום נחשב עני. רבי חנינא בן דוסא בא ללמוד תורה אצל רבן יוחנן בן זכאי. בדיוק באותה שעה חלה בנו של רבי יוחנן. אמר רבן יוחנן: חנינא בני, תעשה טובה והתפלל על בני, אני מפקד שהוא הולך למות. שם רבי חנינא את ראשו בין ברכיו, התפלל והבן הבריא. אמר לו רבן יוחנן תודה שבאת אלי, אילו הייתי מתפלל על הבן שלי, הוא לא היה חי. לאשת רבן יוחנן לא נראה כל הענין. הרי רבן יוחנן הוא הרב, ורבי חנינא הוא התלמיד. איך יתכן שתפילת רבן יוחנן אינה טובה. ותפילת התלמיד כן טובה? אמר לה: חנינא מתפלל כמו עבד לפני המלך, שהרי הוא עני גמור ומתקיים מקב חרובין. זוהי תפילה לעני. ואילו אני, רבן יוחנן, ראש הסנהדרין המכובד, תפילתי היא תפילה לעשיר. *ספר "אנוחלה לא-ל"*

תפילות כנגד אבות תיקנום

בגמרא (ברכות כו:) נאמר שתפילות אבות תיקנום. וביאר המהר"ל (נתיבות עולם נתיב העבודה פרק ג') שהאדם בתפילתו פונה הוא אל העילה והיינו שיש 'עילה ועלול', והם סיבה ומסובב, והאדם הוא העלול מן העילה שהוא הבורא, וכאשר הוא רוצה להתחבר לבוראו צורת החיבור נעשית על ידי שהוא פונה לעלול הראשון, דהיינו לסיבה הראשונה, שזה האבות הקדושים, ועל כן האבות תיקנו ג' תפילות, דאברהם הוא ההתחלה והראשון לכל והוא העלול הראשון שהתחבר לבוראו וכנגדו שחרית. יצחק זה השלמת היום ולכן חיבר את תפילת המנחה, ויעקב אבינו ענינו להראות שגם בלילה ובמצב של הסתר פנים, גם זה מהקב"ה, וזה התוכן במה שהוא תיקן תפילתו ערבית. ומבואר מדבריו שג' תפילות שתיקנום ג' אבות שתיקנום ג' אבות הם בעצם שלוש צורות של חיבור אל השי"ת, והם חיבור אל השי"ת בתחילת היום ובהשלמת היום, וכן בלילה מתוך מצב הסתר פנים. ויש להוסיף בזה שנאמר על האבות שהן המרכבה (בראשית רבה ויצא לג), וכיון שהתפילות נתקנו כנגד האבות, לכן כדי לעמוד בתפילה אנו צריכים

במקום שצריך לקצר, עולה במקום שצריך לעלות ויורד במקום שצריך לרדת, בוחר מנגינה עליזה במקום הראוי לה ומנגינה שקטה במקום הראוי לה. צריך להיזהר לא להפריז וללכת לקיצוניות שבה התפילה הופכת להיות מעין קונצרט, אבל כשהניגון הוא במידה נכונה הוא מסייע מאוד לכוונה בתפילה.

המלקט

הלכה: סחיטת שמן ממאכל מטוגן

מותר לסחוט שניצל מהשמן שבו, כמבאור בשו"ע (סימן שכ ס"ז) שמותר לסחוט ירקות כבושים, כיון שאין מטרת הסחיטה שימוש בנוזלים הנסחטים, אלא תיקון המאכל הנסחט לאכילה. ולכן אין בסחיטת השמן מתוך השניצל משום איסור דש, משום שהשמן הנסחט הולך לאיבוד. וגם איסור בורר אין כאן, היות והשמן בלוע בתוך השניצל, על כן הכל נידון כגוף אחד, וי"א דיש משום בורר, ורק לאלתר מותר.

ספר "הליכות שבת" רב אופיר מלכה שליט"א

פתגם: בין מתן עצה לסעד, המרחק הוא אלף צעד
ספר "שמחה"

חקירה: אבר שלם

נחשב כאילו יש בו שיעור, או שאינו צריך שיעור (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"ג ד"ה שיעורין שלז: כאילו יש כשיעור) *ספר "קובץ יסודות לחקירות"*

סיפור: מעשי חורין: שאל עם הארץ את חבירו: מה טעם עושים חורים במצות האפויות לפסח? עיין הנשאל בשאלה הקשה, יגע ומצא: זה בא לרמוז על כך, שבפסח אנחנו בני חורין.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף ס)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, חיים מאיר בן גבי וזוירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ייס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עזו עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי.

מלבד זאת, התפילה צריכה להיות במתינות ולא במרוצה. כשאדם מתפלל במתינות הוא יכול להבין יותר את מילות התפילה וליצוק בהן מחשבה. מנגד יש חסידויות שבהן ממשיכים את מורשת בית קוצק, שם העדיפו לקצר בתפילה על מנת לשמר את הכוונה הראויה, באמרם: טוב מעט תחנונים בכוונה, מהרבות בלא כוונה.

עצה נוספת היא: לא להתרכז בצרכים פרטיים או מסוימים ולכוון כוונה יתירה דווקא בברכות הנוגעות למצב הנוכחי, אם הוא חולה ל"ע לא יכוון רק ברפאנו ואם השנה היא שנת בצורת לא יכוון רק בברכת השנים, כי על ידי כך הוא משלים עם מצבו בשאר דברים, וכן שוכח את העיקר, את ברכות השבח וההודיה לה' על כל הטוב שגומל עמו תמיד. אדם כזה איננו מתפלל באמת לה' ואיננו חפץ בקרבנו, בעבודתו ובכבוד מלכותו, אלא רק במילוי צרכיו ורצונותיו.

מי שמכוון בברכת 'אבות' ובברכת ה'הודאה' יכול לכוון גם בברכת 'רפאנו', אבל מי שנזכר לכוון רק ברפאנו' ובשאר התפילה הוא בניתוק מוחלט, הדבר מעיד על היחס הכללי שלו לתפילה. לכך טוב להתפלל ולכוין בשמחה ובכבוד להקב"ה, להתפלל בכוונה שלא תדבר עם אדם קודם שתעמוד בתפילה אלא אמור דברים המכניעים את הלב תחילה ברחמים. וכשתתפלל תוסיף על כל ברכה וברכה מעניינה לצרכיך, כי ביותר הם מכינים את הלב, ואם לא תוכל להוסיף לפי שהקהל סיימו קודם, תוסיף באחת או בשתיים כדי שלא תצטרך למהר בברכה אחרת. ואם לא תוכל להוסיף, חקור לך אחר ניגונים, וכשתתפלל אמור אותן באותו ניגון שנעים ומתוק בעיניך. באותו ניגון אמור תפילתך ותתפלל תפילתך בכוונה וימשוך ליבך אחר מוצא פיך. לדבר בקשה ושאלה, ניגון שמכין את הלב. לדברי שבח, ניגון המשמח את הלב, למען ימלא פיך אהבה ושמחה למי שרואה לבבך ותברכהו בחיבה רחבה וגילה. כל אלה הדברים המכניעים את הלב.

התפילה צריכה להיות מתוך שמחה ורכישת כבוד, ומתוך שייכות וחיבור, לכן יש להימנע מכניסה לתפילה מתוך שיח רעים הגורם לאדם להיות עסוק בתחומי העניין שעלו בשיחה ולא במילות התפילה. ומלבד זאת, לאחר דברי השבח וההודיה לה' יתברך, טוב להוסיף בתפילה בקשות פרטיות, כגון בקשת רחמים על חולה בברכת 'רפאנו', בקשת פרנסה בברכת 'השנים', או שאר צרכיו ב'שומע תפילה'

עצה נוספת היא: כוונה מתוך שירה וניגון. הניגון בתפילה איננו רק ליופי, הניגון הוא יסוד בעבודת ה' בכלל ובעבודת התפילה בפרט. כשהתפילה מתנגנת בפיו ובליבו של המתפלל, קל לו יותר לכוון בתפילתו. כשהמנגינה מכוונת ומדויקת וערבה לאזני המתפלל, הוא מרגיש רוממות רוח מיוחדת וחש שהתפילה בוקעת מעומק ליבו, הוא מאריך במקום שצריך להאריך ומקצר

